

ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠTA U MOSTARU

Mostar, siječanj 2019.

Na temelju članka 54. Zakona o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanske županije (Narodne novine HNŽ-a, broj 4/13) i članka 55. Statuta Sveučilišta u Mostaru (ur. broj: 01-283/13, 12. veljače 2013. godine), Senat Sveučilišta u Mostaru na 11. sjednici održanoj 16. prosinca 2014. godine donosi

ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠTA U MOSTARU

Uvod

(1) Sveučilište u Mostaru (dalje: Sveučilište) savjesno i dosljedno ispunjavajući svoju društvenu misiju, promičući i unapređujući akademski integritet i akademske slobode, u cilju promicanja načela etičke i profesionalne izvrsnosti u svim područjima zajedničkoga i pojedinačnog djelovanja, donosi ovaj Etički kodeks.

(2) Etički kodeks Sveučilišta je skup načela iz područja morala i profesionalne etike kao smjernica za profesionalni rad i javno djelovanje svih članova sveučilišne zajednice.

(3) Svim članovima sveučilišne zajednice jamči se djelovanje u skladu sa sposobnostima i sloboda u stupnju u kojem ne ograničavaju slobodu drugih osoba.

(4) Svi članovi sveučilišne zajednice u obavljanju svoje djelatnosti dužni su čuvati ugled i dostojanstvo svoje profesije i Sveučilišta kao cjeline te su dužni odgovorno se i etički odnositi prema drugim članovima sveučilišne zajednice.

(5) Sveučilište sve članove sveučilišne zajednice upoznaje s Etičkim kodeksom. Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje.

I. Opće odredbe

Područje primjene i sadržaj

Članak 1.

(1) Etički kodeks Sveučilišta u Mostaru (u daljnjem tekstu: Etički kodeks) sadrži moralna načela i načela profesionalne etike kojima se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju ravnati nastavnici, znanstvenici, umjetnici i drugi zaposlenici Sveučilišta u Mostaru (u daljnjem tekstu: Sveučilište).

(2) Načela Etičkoga kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na osobe koje nisu zaposlenici Sveučilišta u Mostaru, ali sudjeluju u radu i djelovanju Sveučilišta, ako se ponašanje i djelovanje tih osoba može izravno povezati sa Sveučilištem.

(3) Etički kodeks sastoji se od standarda ponašanja prilagođenih potrebama Sveučilišta i njegovih sastavnica, uzimajući u obzir načela slobode znanstvenoga i umjetničkoga stvaralaštva te čuvanja dostojanstva i ugleda Sveučilišta.

(4) Etički kodeks dijeli se na:

- a) temeljna načela u odnosu na moralno opravdano i moralno neprihvatljivo ponašanje na Sveučilištu;
- b) etička pravila u nastavnome i znanstveno-umjetničkome procesu na Sveučilištu;
- c) odredbe o sastavu i postupku pred tijelima koja daju svoje mišljenje o ostvarivanju načela i pravila Etičkoga kodeksa te o usklađenosti ponašanja osoba na koje se on odnosi.

(5) Sastavnice Sveučilišta ovlaštene su svojim općim aktom dopuniti načela i pravila iz ovoga Kodeksa pravilima specifičnim za pojedinu sastavnicu (u daljnjem tekstu: etička pravila sastavnica). Etička pravila sastavnica ne smiju biti u suprotnosti s ovim Etičkim kodeksom.

Svrha Etičkoga kodeksa

Članak 2.

(1) Svrha Etičkoga kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih za sveučilišnu djelatnost u najširem smislu. Promicanje etičnoga ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom kodeksu obveza je svih sastavnica, tijela i zaposlenika Sveučilišta kao i sveučilišne zajednice u cjelini.

(2) Radi ostvarenja navedenih ciljeva posebna tijela koja predviđa ovaj Kodeks daju svoja mišljenja o ostvarivanju etičkih načela i standarda na Sveučilištu, kako u načelnim pitanjima, tako i u pojedinim konkretnim predmetima te poduzimaju druge radnje i obavljaju druge djelatnosti uređene ovim Etičkim kodeksom.

(3) Postupci propisani ovim Etičkim kodeksom ne uređuju prava, obveze i odgovornosti osoba koje u njima sudjeluju te nisu alternativa za građanske, kaznene, upravne i stegovne (disciplinske) postupke uređene zakonima, drugim propisima i aktima Sveučilišta i njegovih sastavnica.

(4) Ako u skladu sa Statutom Sveučilišta povreda Etičkoga kodeksa povlači stegovnu odgovornost osobe koja ju je počinila, općim aktima sastavnice i Sveučilišta može se odrediti u kojim će se slučajevima u stegovnom postupku obvezno zatražiti mišljenje nadležnoga etičkog povjerenstva.

(5) Mišljenje dano u postupku uređenom ovim Etičkim kodeksom djeluje svojim autoritetom i treba služiti tumačenju Etičkoga kodeksa i promicanju etičnoga ponašanja na Sveučilištu. Ono ne veže druga tijela i nije upravni akt.

II. Načela i pravila

a) Načela moralno opravdanoga ponašanja na Sveučilištu

Načelo mirnog uživanja prava

Članak 3.

(1) Sveučilište svakom članu sveučilišne zajednice mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar sveučilišne zajednice te poštivanje prava zajamčenih Ustavom i zakonima u Bosni i Hercegovini.

(2) Prava članova sveučilišne zajednice mogu se ograničiti samo radi ostvarenja prava drugih članova sveučilišne zajednice i opće javnosti, u skladu s ciljevima Sveučilišta i u mjeri u kojoj je to nužno potrebno.

Načelo poštivanja integriteta i dostojanstva osobe

Članak 4.

Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju se poštovati kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo. Svim članovima sveučilišne zajednice mora biti osigurano pravo na privatnost.

Načelo autonomije znanstvenoga, umjetničkoga i nastavnog rada

Članak 5.

(1) Svi članovi sveučilišne zajednice imaju pravo autonomno djelovati na Sveučilištu, u granicama svoga statusa i u skladu s ciljevima Sveučilišta.

(2) Svim članovima sveučilišne zajednice treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo druge osobe. Sveučilište je dužno nastojati da se za ostvarenje ovoga prava osiguraju odgovarajući uvjeti.

(3) Svi članovi sveučilišne zajednice imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja i prihvaćanja kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkoga dobra sveučilišne zajednice u cjelini.

Načelo jednakosti i pravednosti

Članak 6.

(1) Svaki član sveučilišne zajednice treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju,

zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Sveučilište je dužno osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.

(2) Članovi sveučilišne zajednice ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu utjecati na mogućnost objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnog obavljanja radnih obveza.

(3) Svim članovima sveučilišne zajednice treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Pravo na akademsku slobodu

Članak 7.

(1) Sveučilište priznaje akademsku slobodu temeljnim uvjetom i obilježjem u procesu podučavanja, znanstvenoga istraživanja, umjetničkoga rada i stipendiranja. Članovi akademske zajednice u svojim istraživanjima trebaju biti vođeni idejom slobode znanstvenoga i umjetničkoga stvaralaštva te izvršavati svoje tradicionalno pravo ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura u duhu odgovornoga, objektivnoga i poštenoga traganja za istinom te stjecanja i distribucije znanja.

(2) Sveučilište podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima sveučilišnoga života i rada.

Načelo profesionalnosti

Članak 8.

(1) Od članova akademske zajednice očekuje se da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obveze prema studentima, kolegama i ostalim djelatnicima na Sveučilištu. U svojem djelovanju članovi akademske zajednice slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.

(2) Obveza je članova akademske zajednice poštivanje kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s time stalno stručno usavršavanje unutar izabranoga profesionalnog područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih prosudbi na dostupnim činjenicama, isključujući svakovrsne predrasude.

(3) Svi članovi akademske zajednice trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima i nastojati na učinkovitom korištenju sveučilišnih resursa težeći povećanju dobrobiti znanosti i sveučilišne zajednice i smanjivanju gubitaka uvijek kada je to moguće. Od svih članova akademske zajednice očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva te sudjelovanje u izvansveučilišnim djelatnostima koje neće biti u sukobu s njihovim profesionalnim obvezama na Sveučilištu, odnosno njegovoj sastavnici, niti štetiti tim obvezama ili ugledu Sveučilišta.

Poštivanje zakona i pravnih postupaka

Članak 9.

(1) Od svih članova sveučilišne zajednice očekuje se poštivanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obveza kao članova sveučilišne zajednice.

(2) Sveučilište ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje članova sveučilišne zajednice sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza.

(3) U svim postupcima koji se odnose na ostvarenje načela i pravila iz Etičkog kodeksa ili su u vezi s njima, članovima sveučilišne zajednice, o čijim se pravima i interesima radi, treba osigurati mogućnost sudjelovanja u postupku, pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente te ravnopravan položaj u postupku u odnosu na druge sudionike koji se nalaze u istom ili usporedivom položaju.

(4) U svakome slučaju u kojem postoji neslaganje oko tumačenja i primjene načela Etičkoga kodeksa, članovi sveučilišne zajednice obvezni su nastojati sporna pitanja najprije riješiti unutar sredine u kojoj je došlo do povrede ili kod mjerodavnih tijela Sveučilišta. Obraćanje tijelima izvan Sveučilišta treba se ograničiti na slučajeve u kojima je to primjereno i apsolutno neophodno. U odnosima između članova akademske zajednice valja se suzdržavati od neosnovanoga pokretanja postupaka kod sudskih, upravnih i drugih državnih tijela.

(5) Nadležna tijela Sveučilišta dužna su pravodobno djelovati radi prevencije i suzbijanja povreda Etičkoga kodeksa. U tu svrhu ona trebaju pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti te istražiti sve prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja članova sveučilišne zajednice.

b) Neprihvatljiva ponašanja

Diskriminacija

Članak 10.

(1) Nedopustiv je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskome stanju, podrijetlu, obiteljskome i bračnome statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenome stanju.

(2) Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge te osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.

Uznemiravanje

Članak 11.

(1) Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja između članova sveučilišne zajednice.

- (2) Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnoga dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života te osobe.
- (3) Uznemiravanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.
- (4) Osobito je neprihvatljivo spolno uznemiravanje. Spolno uznemiravanje je specifičan oblik uznemiravanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala te zahtijevanje spolnih usluga u zamjenu za određeno djelovanje ili propuštanje s pozicije autoriteta.
- (5) Dobrovoljni odnosi spolne naravi između članova sveučilišne zajednice nemaju karakter uznemiravanja te se smatraju područjem privatnosti. Na njih se norme ovoga Etičkog kodeksa ne odnose, osim ukoliko su relevantni za prosudbu ponašanja opisanog u odredbama koje se odnose na etičke norme o objektivnosti i nepristranosti ili izbjegavanju sukoba interesa.
- (6) Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemiravanje koje je počinio član sveučilišne zajednice. Na osobu koja je odbila uznemiravanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak.

Predrasude

Članak 12.

- (1) Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju biti objektivni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.
- (2) Ocjenjivanje djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojega člana sveučilišne zajednice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

III.

Etička pravila

u nastavnome, znanstvenome i umjetničkomu radu

Profesionalne dužnosti u nastavnome radu

Članak 13.

- Sve osobe koje kao nastavnici djeluju na Sveučilištu imaju sljedeće dužnosti:
- a) nastojati na postizanju i prenošenju visoke razine znanstvenih spoznaja iz svojega predmeta;

- b) osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija;
- c) nastojati da studenti što djelotvornije postignu ciljeve predmeta;
- d) ponuditi istovjetne mogućnosti unapređenja znanja koje svim studentima jamče podjednak napredak;
- e) obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način, a osobito teme koje studenti iz bilo kojeg razloga mogu smatrati osobito osjetljivima;
- f) pridonositi intelektualnom razvoju studenata unutar područja u kojem se nastava obavlja te izbjegavati sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj razvoj;
- g) osigurati studentima vrednovanje njihova rada koje je valjano, otvoreno, pravedno i objektivno te pravodobno;
- h) osigurati transparentnost i javnost ispita kao i objektivnost ocjenjivanja;
- i) poštovati dignitet svojih kolega i u suradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata;
- j) poštivati obrazovne ciljeve, strategije i standarde ustanove na kojoj podučavaju u interesu razvoja studenata;
- k) suzdržavati se od svakog uvjetovanja pristupanja ispitu uvjetima koji nisu sadržani u odredbama nastavnoga plana i programa, a osobito od nametanja uvjeta koji nastavniku donose osobnu ekonomsku i drugu korist;
- l) uzimati u obzir mišljenje i ocjene studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređivanja kvalitete nastavnoga procesa.

Potreba kontinuiranoga usavršavanja i cjeloživotnoga obrazovanja

Članak 14.

(1) Svi članovi sveučilišne zajednice imaju pravo i dužnost neprekidno se usavršavati i ustrajati na unapređivanju kakvoće i razine vlastitoga znanja i stručnosti unutar izabranoga područja.

(2) Članovi akademske zajednice planiraju, provode i izvještavaju o svojim znanstvenim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu s prihvaćenim standardima znanstvene i nastavne kompetentnosti.

Etika znanstvenoga istraživanja

Članak 15.

U znanstvenome istraživanju potrebno je poštivati sljedeća načela znanstvenoistraživačke čestitosti:

- a) Nije dopušteno odstupanje od prihvaćenih postupaka istraživanja koje može rezultirati nerazboritim rizikom ili fizičkim i psihičkim povredama ljudi, povredama životinja ili okoline koje je moguće izbjeći, kao ni podržavanje, poticanje ili tajenje takvih djelatnosti koje provode drugi članovi akademske zajednice.
- b) U znanstvenome istraživanju potrebno je primjenjivati načelo svjesna i informirana pristanka ispitanika, štititi njihova prava i dostojanstvo kao osoba te skrbiti za životinje koje se koriste u eksperimentalne svrhe.

- c) U planiranju, provedbi i izvještavanju o znanstvenim istraživanjima članovi sveučilišne zajednice trebaju na najmanju moguću mjeru svesti mogućnost pogrešna tumačenja rezultata. Nije dopustivo izmišljanje, namjerno podešavanje i tendenciozno tumačenje rezultata znanstvenoga istraživanja.

Profesionalno napredovanje

Članak 16.

- (1) Sveučilište treba svim članovima sveučilišne zajednice osigurati jednake uvjete napredovanja temeljem ispunjavanja profesionalnih obveza.
- (2) Procjena uspješnosti ostvarivanja profesionalnih obveza i profesionalne kompetencije bilo kojega člana sveučilišne zajednice treba biti objektivna i nepristrana te utemeljena na unaprijed definiranim i transparentnim kriterijima.
- (3) Svaki član sveučilišne zajednice treba temeljiti prosudbe o uvjetima napredovanja drugih članova isključivo na kriterijima koji su neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze, odnosno, na pokazanoj stručnosti, profesionalnim zaslugama i rezultatima u obavljanju radnim mjestom propisane vrste radnih zadataka.
- (4) Ako više kandidata ispunjava postavljene profesionalne uvjete, prilikom zapošljavanja i unapređivanja prednost treba dati pripadniku socijalne skupine koja je u danome području podzastupljena.
- (5) Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnoga napredovanja te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.
- (6) Profesionalna je odgovornost nastavnika brinuti se o pomlađivanju znanstvene i nastavne zajednice te poticati napredovanje i osamostaljivanje mlađih nastavnika i članova akademske zajednice.

Autorstvo znanstvenih radova i umjetničkih djela, zaštita intelektualnoga vlasništva

Članak 17.

- (1) Svaki oblik plagiranja radova i ideja, kao i krivotvorenje smatra se neposrednom povredom ovoga Etičkoga kodeksa.
- (2) Svi članovi akademske zajednice koji sudjeluju u znanstvenoistraživačkome, umjetničkom i nastavnome radu moraju jamčiti za izvornost objavljenih znanstvenih radova i umjetničkih djela čije autorstvo im se pripisuje te točnost i poštenje u prezentiranju i navođenju informacija o podrijetlu ideja i navoda koje su u radu koristili.
- (3) Od članova sveučilišne zajednice očekuje se da navedu kao autore sve i samo one sudionike u procesu nastajanja znanstvenoga rada koji su intelektualno pridonijeli radu.
- (4) Potrebno je štiti pravo na intelektualno vlasništvo nad prikupljenim podatcima svih članova sveučilišne zajednice.

(5) Krivotvorenje preporuka i pogrešno predstavljanje akademskih postignuća je nedopušteno i predstavlja ozbiljno kršenje načela etičnog ponašanja.

Primanje darova i drugih dobara

Članak 18.

(1) Članovi sveučilišne zajednice ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili neku drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.
(2) Obveza je članova sveučilišne zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa

Članak 19.

(1) Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju izbjegavati sukobe interesa.
(2) Nedopustiv je svaki oblik nepotizma.

Transparentnost i povjerljivost

Članak 20.

(1) Sveučilište podupire i promiče transparentnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Svi zakoni, pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze članova sveučilišne zajednice trebaju biti precizni, jasni i dostupni.
(2) Svi članovi sveučilišne zajednice trebaju uvažavati ovu vrijednost transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja profesionalnih obveza (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).
(3) Svi članovi sveučilišne zajednice koji temeljem svoje pozicije na Sveučilištu raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Status tajnosti podataka proistječe iz potrebe zaštite prava članova sveučilišne zajednice ili treba biti definiran propisima na Sveučilištu. Ne dopušta se otkrivanje povjerljivih podataka drugim članovima sveučilišne zajednice kao ni bilo kojoj drugoj strani, osim ako je takvo razotkrivanje dio uobičajenoga obavljanja posla na Sveučilištu ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

Javno nastupanje

Članak 21.

(1) Sveučilište je svjesno svoje društvene odgovornosti i podupire pravo članova sveučilišne zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja

koje uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stavova u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit zajednice.

(2) Članovi akademske zajednice s višim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati osobne javne nastupe članovima zajednice s nižim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom niti taj nastup ičime uvjetovati.

(3) Članovi sveučilišne zajednice koji su ovlašteni javno nastupati te nastupaju u ime Sveučilišta moraju jasno istaknuti da izlažu stavove Sveučilišta. U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima članovi sveučilišne zajednice predstavljaju Sveučilište osobito se očekuje postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Odgovornost prema sveučilišnoj zajednici

Članak 22.

(1) Profesionalne djelatnosti članova sveučilišne zajednice trebaju što je više moguće pridonositi ostvarenju zadataka Sveučilišta.

(2) Članovi sveučilišne zajednice trebaju skrbiti o dobru i interesima Sveučilišta u duhu akademske slobode – ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije te odgovorna i poštena traganja za optimalnim rješenjima. U tom smislu ne odobrava se:

- a) namjerno ometanje djelatnosti koje Sveučilište provodi ili podupire u cilju ostvarenja zadataka definiranih kroz slobodnu i argumentiranu raspravu;
- b) bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloraba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
- c) nesavjestan stav spram imovine Sveučilišta te onemogućavanje ili otežavanje ostalim članovima sveučilišne zajednice da koriste tu imovinu;
- d) upotreba sveučilišne imovine ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke ili religijske svrhe bez posebna odobrenja;
- e) poticanje drugih članova sveučilišne zajednice u nepoštivanju sveučilišnih pravila čiji je cilj ostvarenje općeprihvaćenih zadataka Sveučilišta;
- f) namjerno predstavljanje osobnih stavova kao službenoga stava Sveučilišta radi stjecanja osobne koristi;
- g) korištenje imena ili logotipa Sveučilišta za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvorio dojam sveučilišnoga autoriteta.

IV.

Tijela koja prate ostvarenje Etičkoga kodeksa

Opća dužnost praćenja i provedbe Etičkoga kodeksa

Članak 23.

Sva tijela Sveučilišta i njegovih sastavnica dužna su, svako u okvirima svoje nadležnosti, skrbiti se za ostvarenje i unapređenje etičkih standarda na Sveučilištu i provedbu ovoga Etičkog kodeksa. Ona su ovlaštena autonomno tumačiti odredbe Etičkog kodeksa i primjenjivati ih prema vlastitoj savjesti, u duhu njegovih vrijednosti.

Etičko vijeće Sveučilišta

Članak 24.

(1) Etičko vijeće Sveučilišta (u daljnjem tekstu: Etičko vijeće) imenuje Senat na prijedlog rektora na rok od četiri godine.

(2) Etičko vijeće ima 13 članova, od kojih je jedan iz redova studenata, a ostali iz redova nastavnika. Pri imenovanju članova Etičkoga vijeća iz redova nastavnika treba osigurati odgovarajuću zastupljenost ustrojbenih jedinica Sveučilišta.

(3) Etičko vijeće izabire između svojih članova predsjednika i zamjenika na rok od dvije godine.

V.

Postupak pred etičkim povjerenstvima i Etičkim vijećem Sveučilišta

a) Postupak pred etičkim povjerenstvom sastavnica

Zahtjev za davanje mišljenja

Članak 25.

(1) Postupak pred etičkim povjerenstvom sastavnice pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

(2) Zahtjev za davanje mišljenja podnosi dekan sastavnice ili rektor Sveučilišta po vlastitoj inicijativi ili na prijedlog drugih tijela ili članova sveučilišne zajednice.

Zahtjev se podnosi predsjedniku nadležnoga etičkog povjerenstva ili Etičkome vijeću. Ako povodom inicijative drugih tijela ili članova sveučilišne

zajednice ovlaštene osobe iz ovoga stavka ne podnesu zahtjev nadležnome etičkom povjerenstvu u roku od 30 dana, inicijator se može obratiti Etičkomu vijeću, koje će odlučiti o tome hoće li samo pokrenuti odgovarajući postupak kod nadležnoga etičkog povjerenstva.

(3) Zahtjev za davanje mišljenja mora biti određen i točno i precizno opisati:

- a) načelno pitanje o kojem se radi i/ili
- b) konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za čiju se sukladnost s načelima i pravilima Etičkoga kodeksa traži mišljenje.

(4) Uz zahtjev se mogu podnijeti relevantne isprave i materijali, kao i navodi o odredbama Etičkoga kodeksa u vezi kojih se osobito traži mišljenje.

(5) Ako zahtjev temeljem st. 2. ovoga članka nije izravno podnesen Etičkomu vijeću, dostavlja mu se njegova kopija.

Mišljenje

Članak 26.

(1) Temeljem zahtjeva i drugih primljenih podataka etičko povjerenstvo sastavnice donosi svoje mišljenje i podnosi ga podnositelju zahtjeva. Kopija mišljenja dostavlja se Etičkomu vijeću.

(2) Pri donošenju mišljenja, nastoji se postići konsenzus svih članova povjerenstva. Ako to nije moguće, mišljenje se donosi temeljem stava većine članova povjerenstva.

(3) Mišljenje se donosi u pisanome obliku u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva. Ako je povjerenstvo zatražilo dodatna razjašnjenja i obavijesti, ovaj se rok računa od njihova primitka, no i tada mišljenje mora biti dano najkasnije u roku od 90 dana od primitka zahtjeva.

(4) Mišljenje povjerenstva mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) Opis zahtjeva i pitanja o kojima je povjerenstvo raspravljalo;
- b) Navode o načelima i pravilima Etičkog kodeksa koje je povodom zahtjeva povjerenstvo uzelo u obzir;
- c) Stav povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu s Etičkim kodeksom ili ne;
- d) Razloge za mišljenje povjerenstva;
- e) Podatak o tome je li mišljenje doneseno jednoglasno ili ne.

(5) Ako je u mišljenju utvrđeno da određeno ponašanje nije u skladu s načelima i pravilima Etičkoga kodeksa, ono može sadržavati još i:

- a) ocjenu povjerenstva o stupnju nesukladnosti i težini povrede etičkih načela uzrokovane takvim ponašanjem;
- b) stav povjerenstva o načinima na koje se mogla izbjeći nesukladnost ponašanja s Etičkim kodeksom i/ili o mjerama koje bi mogle doprinijeti tome da do takvih povreda kodeksa u budućnosti ne dolazi;

(6) ako mišljenje nije dano jednoglasno, članovi povjerenstva koji su imali različite stavove od većine ovlašteni su svoja izdvojena mišljenja priložiti uz mišljenje povjerenstva;

(7) iznimno, ako povjerenstvo zaključi da mu na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka nije moguće donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno

za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može ili ne želi donijeti mišljenje, predsjednik povjerenstva o tome je dužan u roku iz st. 3. obavijestiti podnositelja zahtjeva i Etičko vijeće te detaljno navesti razloge za nedonošenje mišljenja.

b) Postupak pred Etičkim vijećem Sveučilišta

Djelatnost i nadležnost Etičkoga vijeća

Članak 27.

Etičko vijeće:

- a) savjetuje rektora i sveučilišnu zajednicu o općim pitanjima koje se odnose na etičnost ponašanja i praksi na Sveučilištu;
- b) održava kontakte s usporedivim tijelima drugih ustanova i sveučilišta;
- c) prikuplja obavijesti i izučava razvoj etičkih standarda u Hrvatskoj i svijetu;
- d) prati i proučava praksu etičkih povjerenstava te odlučuje o pokretanju postupka pred njima;
- e) koordinira rad etičkih povjerenstava sastavnica i etičkih povjerenstava Sveučilišta;
- f) imenuje po zahtjevu etičkih povjerenstava savjetnike za etička pitanja;
- g) podnosi Senatu redovno godišnje izvješće u kojem izvještava o svom djelovanju te o provedbi i razvoju etičkih standarda na Sveučilištu;
- h) predlaže rektoru i Senatu izmjene i dopune ovoga Etičkog kodeksa;
- i) predlaže rektoru osnivanje i sastav etičkih povjerenstava Sveučilišta te daje preporuku o trajanju njihova mandata;
- j) organizira rasprave, sastanke i skupove posvećene tumačenju, primjeni i unapređenju etičkih standarda na Sveučilištu;
- k) obavlja druge poslove predviđene ovim Etičkim kodeksom.

Sjednice Etičkoga vijeća

Članak 28.

- (1) Etičko vijeće održava svoje redovne sjednice najmanje jedanput godišnje.
- (2) Predsjednik Etičkoga vijeća može sazvati izvanrednu sjednicu Etičkoga vijeća ako se pojavi pitanje o kojem je potrebno bez odgode raspraviti.
- (3) Etičko vijeće može valjano donositi odluke ako je na sjednici nazočno najmanje sedam njegovih članova.
- (4) Etičko vijeće svoje odluke nastoji donositi konsenzusom. Ako to nije moguće, odluke se donose većinom glasova svih članova.
- (5) Etičko vijeće može na svoje sjednice ili dijelove sjednica pozvati rektora, prorektora, dekana, članove etičkih povjerenstava ili druge osobe koje mogu doprinijeti ostvarenju zadataka Etičkoga vijeća.
- (6) Opće i administrativne poslove za Etičko vijeće obavljaju službe Rektorata.

Imenovanje etičkoga povjerenstva Sveučilišta

Članak 29.

(1) Rektor, dekan ili druga odgovorna osoba može dati inicijativu Etičkome vijeću za pokretanje postupka imenovanja ad hoc etičkoga povjerenstva Sveučilišta.

(2) Ako Etičko vijeće zaključi da su se ostvarili uvjeti, predložit će rektoru osnivanje ad hoc etičkoga povjerenstva Sveučilišta te predložiti kandidate za članove povjerenstva.

Javnost rada

Članak 30.

(1) Sjednice Etičkoga vijeća su javne. Radi zaštite prava na privatnost ili drugih važnih razloga, Etičko vijeće može isključiti javnost sa sjednice, u mjeri u kojoj je to neophodno potrebno.

(2) Mišljenja etičkih povjerenstava su javna. Etičko vijeće određuje način i mjesto njihova sustavnoga objavljivanja. Radi zaštite prava na privatnost, pri objavljivanju se mišljenje može skratiti ili se iz njega mogu ukloniti osobni podatci o osobama koje se u njemu spominju.

VI.

Prijelazne i završne odredbe

Stupanje na snagu

Članak 31.

Ustrojbene jedinice Sveučilišta u Mostaru svoje pravilnike iz ove oblasti dužne su uskladiti s odredbama ovoga pravilnika najkasnije u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Etičkog kodeksa.

Članak 32.

Danom stupanja na snagu ovoga Etičkog kodeksa prestaje vrijediti Etički kodeks donesen 22. veljače 2010. godine.

Članak 33.

Etički kodeks stupa na snagu osmoga dana od dana donošenja, a objavit će se na oglasnoj ploči Sveučilišta.

Ur. broj: 01-2376/14
Mostar, 16.prosinca 2014.godine

Rektorica

prof. dr. Ljerka Ostojić

